

1984

GEORGE ORWELL

Türkçesi
ŞEBNEM NANTU

HECE YAYINLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

I

Nisan ayının aydınlık soğuk bir günü idi, saatler on üçü vuruyordu. Winston Smith, acı acı esen korkunç rüzgârdan kaçınma gayretiyle çenesi göğsüne sokulmuş, Zafer Malikânelerinin cam kapılarından çabucak kendini içeri atmış olsa da, kumlu tozun anaforunun beraberinde içeri hücum etmesinin önüne geçmeye kâfi bir ivedilikle davranamamıştı.

Koridor kaynamış lahana ve eski paçavra paspas kokuyordu. Koridorun bir ucunda iç mekânda sergilenmek için fazlasıyla kocaman olan renkli bir poster mihlanmıştı duvara. Bu sadece bir metreden daha enli, devasa bir yüzü tasvir ediyordu: kırk beş yaşlarında, kara pos bıyıklı ve haşin yakışıklı çehre. Winston merdivenlere doğru yürüdü. Asansörü denemek beyhudeydi. En iyi durumda bile nadiren çalışıyordu ve şimdi gün ışığı saatleri boyunca elektrik akımı kesikti. Bu, Nefret Haftası hazırlıkları kapsamında yapılan tasarruf kampanyasının bir parçasıydı. Daire yedi kat yukarıdaydı ve otuz dokuz yaşlarındaki, sağ ayak bileğinin üzerinde varis yarası olan Winston; basamakları yavaşça çıkıyor, yolda pek çok kez dinleniyordu. Her bir merdiven sahanlığında, asansör boşluğunun karşısında, devasa yüzlü poster gözünü dikmiş bakıyordu duvardan. Bu gayet iyi tasarlanmış olan resimlerden biriydi, öyle ki insan hareket ettiğinde gözler kendisini takip ediyordu. Resmin altındaki altyazı BÜYÜK BİRADER SENİ İZLİYOR diyordu.

Dairenin içinde fazla nağmeli bir ses yüksek sesle dökme demir üretimi ile ilgili fiyatların bir listesini okuyordu. Ses sağ taraftaki duvarın yüzeyinin bir kısmını oluşturan, donuklaştırılmış bir aynayı andıran dikdörtgen bir metal levhadan geliyordu. Winston bir düğmeyi çevirdi ve kelimeler hâlâ ayırt edilebilir olsa da ses birazcık kısıldı. Aygıt (tele ekran diye adlandırılıyordu) kısılabilirdi, lakin onu tamamen kapatmanın bir yolu yoktu. Pencereye yöneldi: ufak tefek, çelimsiz bir gövde idi bu; bedeninin cıızlığı, partinin üniforması olan mavi işçi tulumu içinde onu büsbütün bariz kılmıştı. Saçı oldukça açık sarı, yüzü doğuştan kırmızıydı, cildi adi sabunla, kör tıraş bıçaklarıyla ve henüz son bulan kara kışla sertleşmişti.

Kapalı pencerelerden bile dışarı, dünya soğuk görünüyordu. Sokağın aşağısında minyatür rüzgâr hortumları, tozu burgaçlar halinde savuruyor ve kağıtları lime lime ederek sarmallara çeviriyordu; güneşin parıldamasına ve gökyüzünün cırtlak mavi olmasına rağmen, her yere yapıştırılmış posterler haricinde hiçbir şeyde renk yokmuş gibi görünüyordu. Kara bıyıklı çehre her bir köşeden, bu yurgan gözlerini dikmiş bakıyordu. Bir tanesi hemen karşıdaki evin ön cephesinde bulunuyordu. Karanlık gözler Winston'ın gözlerinin içine derinden bakarken BÜYÜK BİRADER SENİ İZLİYOR, diyordu altında. Aşağıda sokak hizasında, bir köşesi yırtık bir başka poster rüzgârda nöbete tutulmuşçasına çırpınıyor, tek bir İNG-SOS¹ kelimesini bir ifşa ediyor bir örtüyordu. Uzak bir mesafede bir helikopter çatılar arasında etrafı kolaçan ediyor ve bir an için kurt sineği kabilinden bir aynasız misali havada asılı kalıp bekliyor ve kavisli bir uçuşla tekrar ok gibi uzaklara fırlıyordu. Bu, insanların pencerelerine burnunu sokan polis devriyesiydi. Gelgelelim devriyeler mesele değildi. Mesele yalnızca Düşünce Polisi idi.

Winston'ın arkasında tele ekrandan gelen ses hâlâ dökme demir ve Dokuzuncu Üç Yıllık Planı'nın fazlasıyla yerine getirilmesi başarısı hususunda gevezelik edip duruyordu. Tele ekran eşzamanlı olarak hem alıcı hem de vericiydi. Winston'ın çıkardığı, oldukça alçak bir fısıltı düzeyinin üzerinde olan herhangi bir ses onun tarafından

¹ İngiliz sosyalizmi. (Ç.N.)

yakalanabiliyordu; dahası, metal plakanın kontrol ettiği görüntü alanı içerisinde kaldığı sürece hem duyulabiliyor hem de görülebiliyordu. Belirli bir anda izlenip izlenmediğini bilmenin tabii ki hiçbir yolu yoktu. Düşünce Polisi'nin herhangi bir bireysel kabloya bağlanmasının ne sıklıkta olduğu yahut da hangi sistemde olduğu bir tahmin işiydi. Herkesi her zaman izledikleri dahi düşünülebilirdi. Her hâlükârda senin kablonu ne zaman isterlerse bağlanabiliyorlardı. Çıkardığın her sese kulak kabartıldığı, karanlıkta olunması haricinde her devinin tetkik edildiği zannıyla yaşamak zorunda idin ve yaşıyordun da içgüdüselleşmiş bir alışkanlıkla.

Winston tele ekrana arkasını dönmeyi sürdürdü. Bu daha güvenliydi, gerçi, gayet iyi bildiği üzere bir sırt dahi insanı ele verebilirdi. Bir kilometre ötede kendisinin çalışma yeri olan Hakikat Bakanlığı, kirli manzaranın üzerinde göz alabildiğine ve apak yükseliyordu. Bunu bir nevi belli belirsiz bir nefretle düşündü –bu Londra'ydı, Okyanusya'nın üçüncü en kalabalık eyaleti olan Uçuş Pisti Bir'in başkentiydi. Londra'nın her zaman hakikaten böyle olup olmadığını ona söylemesi lazım gelen bir çocukluk anısını hafızasının derinliklerinden güçlükle bulup çıkarmaya çalıştı. Yanları ahşap kirişlerle desteklenmiş, pencereleri mukavvayla ve çatıları oluklu saçlarla yamanmış, derme çatma bahçe duvarları her yöne kamburlaşmış çürüyen on dokuzuncu yüzyıl evlerinin manzaraları her zaman var mıydı? Peki ya sıva tozlarının havada girdap gibi döndüğü, yakıotlarının moloz yığınları üzerinde biçimsiz bir şekilde bittiği bombalanmış bölgeler ve bombaların daha geniş toprak parçalarını yerle bir ettiği yerlerde türeyen tavuk kümesleri misali tahta barakaların sefil kolonileri? Lakin bu beyhudeydi, anımsayamadı: arka plansız peyda olan ve ekseriya anlaşılabilir bir dizi parlak devinimsiz temsiller haricinde çocukluğundan geriye hiçbir şey kalmamıştı.

Hakikat Bakanlığı –Yeni konuşma dilinde² Hakbak³ – ürkütücü olarak görünürde herhangi bir diğer nesneden farklıydı. Bu, şaşılağı ak betonun devasa bir piramit yapısı olup ardı ardına gelen teras-

² Yeni konuşma dili (Newspeak), Okyanusya'nın resmi diliydi. Yapısı ve etimolojisinin tanımı için bkz. Ek. (Yazarın notu).

³ Hakbak Yeni konuşma Dili'nde Hakikat Bakanlığı'nın kısaltılmışı. (Ç.N.)

larla 300 metre havaya tırmanıyordu. Winston'ın durduğu yerden ancak okunması mümkün olan, ak çehresinin üzerine zarif harflerle yazılmış üç parti sloganı seçilebiliyordu:

SAVAŞ BARIŞTIR
ÖZGÜRLÜK KÖLELİKTİR
CEHALET GÜÇTÜR

Söylenenlere bakılırsa Hakikat Bakanlığı zemin seviyesinin üstünde üç bin oda içeriyordu ve bu üç bin odanın yer altında da uzantıları vardı. Londra civarına serpilmiş, aynı görünüm ve büyüklükte olan yalnızca üç bina daha vardı. Bu binalar etraflarındaki mimariyi öylesine topyekûn cüceleştirmişti ki, Zafer Malikânelerinin çatısından onların dördünü birden görebilirdiniz. Bunlar tüm hükümet sisteminin aralarında paylaştırıldığı dört Bakanlığın konutlarıydı. Hakikat Bakanlığı haberler, eğlence, eğitim ve güzel sanatlar ile iştiğal ediyordu. Barış Bakanlığı savaş ile iştiğal ediyordu. Sevgi Bakanlığı yasa ve nizamı koruyordu. Ve Varlık Bakanlığı, ekonomik işlerden sorumluydu. Onların adı Yeni konuşma dilinde: Hakbak, Barbak, Sevbak ve Varbak idi.

Sevgi Bakanlığı gerçekten bunların içinde en korkutucu olanı idi. İçinde hiçbir pencere yoktu. Winston Sevgi Bakanlığı binasının içine ne girmiş ne de onun yarım kilometre yakınında bulunmuştu. Burası resmi işler haricinde girilmesi imkânsız bir yerdi ve oraya salt; dikenli tel örgü engelleri, çelik kapılar ve gizli makine tüfekleri yuvalarının labirentini aşarak girilebiliyordu. En dıştaki bariyerlerine çıkan sokaklarda bile boğumlu coplarla silahlandırılmış, kara üniformalı, goril suratlı muhafızlar kol geziyordu.

Winston aniden döndü. Çehresine tele ekranla yüz yüze geldiğinde bürünülmesi öğütlenen uslu iyimser ifadeyi takındı. Odayı geçip ufacık mutfağa girdi. Günün bu vaktinde Bakanlıktan ayrılmakla kantindeki öğle yemeğini feda etmişti ve mutfakta yarının kahvaltısı için ayrılması gereken, kara renkli, iri bir ekmek dilimi dışında yiyecek bir şey olmadığını bilincindeydi. Raftan üzerinde ZAFER CİNİ yazan sade beyaz bir etiket yapııştırılmış bir şişe

renksiz sıvıyı indirdi. Bu içki Çinlilerin piriñç rakısı gibi hasta edici, yağlı bir koku saçıyordu. Winston bundan neredeyse bir çay fincanı kadar doldurdu, uğrayacağı şok için cesaretini topladı ve sıvıyı bir doz ilaçmışçasına lüp diye yuttu.

Yüzü anında kıpkırmızı oldu ve gözlerinden yaşlar geldi. Bu şey kezzap gibiydi ve üstelik insan onu yutunca kafasının arkasına lastik bir copla vurulmuş hissine kapılıyordu. Lakin bir sonraki an mide-sindeki yanma dindi ve dünya daha güler yüzlü görünmeye başladı. ZAFER SİGARALARI etiketli buruşuk bir paketten bir sigara alıp ihtiyatsızca baş aşağı dimdik tutmasıyla tütünün yere dökülmesi bir oldu. Bir sonrakinde daha başarılıydı. Salona geri döndü ve tele ekranın solunda duran ufak bir masaya oturdu. Masanın çekmece-sinden bir divit, bir şişe mürekkep ve arkası kırmızı, ebruli kapaklı, kalın, çeyrek boy, boş bir defter çıkarttı.

Bir sebepten salondaki tele ekran alışıl gelmişin dışında bir konumdaydı. Normalde tüm odayı kontrol edebileceği dip duvarda yerleşmiş olması gerekirken, pencerenin karşısındaki daha uzun duvarda bulunuyordu. Onun bir tarafında Winston'ın şimdi oturduğu küçük bir girinti vardı; bu, daireler inşa edildiğinde kitap raflarını barındırmak için düşünülmüştü muhtemelen. Winston bu girintinin içinde oturarak ve iyice gizlenerek tele ekranın görüş alanı menziline dışında kalabiliyordu. Elbette duyulabilirdi ancak o anki konumunda durduğu sürece görülemezdi. Kısmen odanın olağandışı coğrafyası ona o an yapmak üzere olduğu şeyi telkin etmişti.

Lakin bunu telkin eden aynı zamanda biraz evvel çekmecedden aldığı defterdi. Bu alışılmışın dışında güzel bir defterdi. Pürüzsüz, kaymak gibi kâğıdı zamanla biraz sararmış olup en az kırk yıldır imal edilmemiş bir türdendi. Lakin defterin bundan çok daha eski olduğunu tahmin edebiliyordu. Onu kasabanın fukara bir mahallesinde (yalnız hangi mahalle olduğunu artık hatırlamıyordu) köhne, ufak bir eskici dükkanının penceresinde yatarken görmüş ve ona sahip olmak için dayanılmaz bir arzuyla derhal çarpılmıştı. Parti üyelerinin sıradan dükkanlara uğramaması gerekiyordu (buna “serbest pazarda ticaret” deniliyordu) ancak kural çok katı bir biçimde

uygulanmıyordu zira ayakkabı bağı ve tıraş bıçağı gibi başka yoldan bulunması imkânsız olan çeşitli mallar vardı. Sokağın yukarısına ve aşağısına çabucak göz atıp içeri daldı ve defteri iki dolar elli sente satın aldı. O zaman onu herhangi bir belirli amaç için istediğinin bilincinde değildi. Onu suçlulukla evrak çantasının içinde eve taşıdı. İçinde hiçbir şey yazılı olmasa da bu onu tehlikeye atan bir mülktü.

Yapmak üzere olduğu şey bir günlük tutmaktı. Bu illegal değildi (artık herhangi bir kanun olmadığından hiçbir şey illegal değildi) lakin bu tespit edilirse cezasının ölüm yahut da mecburi çalışma kampında en az yirmi beş yıl olacağı mantiken katiydi. Winston kalem sapına bir uç taktı ve yağın gidermek için onu emdi. Divit arkaik bir alet idi, imzalar için dahi nadiren kullanılıyordu ve bir tanesini el altından ve hayli meşakkatle temin etmişti; bunun nedeni gayet basitti: güzel kaymak gibi kâğıdın, tükenmez kalemle karalanmak yerine hakiki bir kalem ucu ile yazılmayı hak ettiği hissiyatı. Aslında elle yazmaya alışkın değildi. Çok kısa notlar haricinde her şeyi, o anki amacı için tabii ki imkânsız olan konuş-yaz'a dikte etmek bir adetti. Kalem mürekkebe batırdı ve yalnızca bir saniye için duraksadı.

İçi ürperdi. Kâğıda iz bırakmak geri dönüşü olmayan bir fiildi. Küçük eğri büğrü harflerle yazdı:

4 Nisan, 1984.

Arkasına yaslandı. Üzerine topyekûn bir aciziyet hissi çöktü. Evvela, zamanın 1984 olduğunu bilmesi hiçbir kesinlik arz etmiyordu. Yaklaşık bu tarih olması lazımdı zira yaşının otuz dokuz olduğundan gayet emindi ve 1944 ya da 1945'de doğduğuna inanıyordu; gel gör ki şimdilerde bir yahut iki yıl süreci içerisindeki herhangi bir tarihi kati olarak tespit etmek asla mümkün değildi.

Ansızın usunda bir merak uyandı, bu günlüğü kimin için yazıyordu? Gelecek için, doğmamışlar için. Zihni bir an için sayfadaki şüpheli tarih etrafında dönüp durdu, ardından Yeni Konuşma Dilindeki ÇİFTDÜŞÜN kelimesine toslayarak aniden durdu.

İlk defa giriştiği işin büyüklüğü kafasına dank etmişti. Gelecekle nasıl iletişim kurabilirsin? Bu doğası gereği imkânsıydı. Ya gelecek şimdiki zamana benzeyecekti ve bu durumda ona kulak vermeyecekti yahut da ondan farklı olacak ve kendisinin çıkmazı anlamsız olacaktı.

Bir zaman oturup aptalca gözünü dikip kâğıdı seyretti. Tele ekran gürültülü, cırlak bir askeri müzik yayınına geçti. Yalnızca adeta kendisini ifade etme gücünü kaybetmekle kalmayıp aslında ne söylemeye niyetlendiğini bile unutmuş olması garipti. Geçip giden haftalar boyunca bu an için hazırlanmıştı ve yüreklilikten gayrı bir şeye gereksinim olduğu asla aklının ucundan bile geçmemişti. Fiili yazma eylemi kolaydı. Yapması gereken tek şey kafasının içinde, gerçek anlamda yıllardır süren bitmez tükenmez huzursuz monoloğu kâğıda aktarmaktı. Lakin şu anda, monolog dahi tükenmişti. Bu yetmezmiş gibi varis yarası dayanılmaz bir şekilde kaşınmaya başlamıştı. Onu kaşınmaya cüret edemiyordu zira bunu yaparsa her daim iltihap topluyordu. Saniyeler acımasızca vızır vızır geçiyordu. Önündeki sayfanın boşluğu, ayak bileğinin üzerindeki derinin kaşıntısı, müziğin bangır bangır sesi ve cinin yol açtığı hafif sarhoşluktan başka hiçbir şeyin bilincinde değildi.

Birdenbire büsbütün panik içinde, ne kaleme aldığına salt nâmükemmel olarak vakıf bir halde yazmaya başladı. Ufak lakin çocuksu el yazısı sayfanın biçimsizce yukarısına ve aşağısına sapıyor, evvela büyük harflerini ve en sonunda noktalarını dahi atıyordu:

4 Nisan, 1984. Dün geceki sinemalar hakkında. Hepsi de savaş filmi. Onlardan çok iyi olan bir tanesi Akdeniz'de bir yerde bombalanan göçmenlerle dolu bir gemide geçiyor. Seyirci peşinde helikopterle yüzerek uzaklaşmaya çabalayan devasa iri cüsseli şişman adamın çekimleriyle müthiş eğleniyor, evvela adamın suda bir domuz balığı misali çırpındığını görüyorsunuz, ardından onu helikopterin nişangahından izliyorsunuz, bunu takiben kurşunlarla delik deşik oluyor, onu kuşatan denizi pembeye boyuyor ve ansızın kurşun delikleri su almışçasına batıveriyor. Adam battığında seyirciler kakhahalara boğularak çığlıklar atıyorlar. bundan sonra tepesinde

bir helikopterin akbaba gibi dört döndüğü çocuklarla dolu bir can-kurtaran sandalı görüyorsunuz. kollarında üç yaşlarında bir oğlan çocuğuyla pruvada doğrularak oturan muhtemelen yahudi orta yaşlı bir kadın var. küçük oğlan korkuyla çılgınlık atıyor ve anında içine sığınmaya çalışırcasına başını kadının göğüsleri arasında saklıyor ve kadın onu kollarıyla sarmalıyor ve kendisi dehşetten masmavi olduğu halde çocuğu yatıştırıp onu kurşunlardan sakınabilir diye düşünmüşçesine mümkün olduğunca sürekli kollarıyla örtüyordu. ardından helikopter onların arasına 20 kilo bomba yerleştiriyor dehşet verici bir şimşek çakıyor ve bütün bir sandal bir kibrit çöpüne dönüşüveriyor. bunun arkasından bir çocuk kolunun havada dosdoğru yükseğe yükseğe yükseğe ve daha yükseğe fırladığı harika bir çekimi geliyor bir helikopter burnundaki kamerayla onu yukarıya doğru takip etmiş olmalı ve parti koltuklarından çılgınca pek çok alkış yükseliyor lakin aşağıda salonun prol4 bölümünde oturan bir kadın aniden kıyameti koparıyor ve onların bunu çocukların önünde göstermeleri gerekmediğini çocukların önünde bunu izletmenin doğru olmadığını ve kalan itirazlarını polis onu uzaklaştırana sinemadan def edene değin haykırdı, başına bir şey geldiğini zannetmiyorum prollerin ne dediğine kimse aldırmaz tipik prol tepkisi onlar asla...

Winston yazmayı bıraktı, kısmen bunun nedeni kramptan muzdarip olmasıydı. Onu bu bir yığın saçmalık silsilesini boca etmeye itenin ne olduğunu bilmiyordu. Fakat garip olan bunu yaparken, tümüyle farklı bir hatıranın zihninde neredeyse onu yazmanın üstesinden gelecek raddede berraklaşmasıydı. Şimdi idrak ediyordu ki, bu öteki hadiseden ötürü aniden eve gelmeye ve günlüğe bugün başlamaya karar vermişti.

Şayet böylesine müphem bir şeyin vuku bulduğu söylenebilirse, hadise o sabah Bakanlıkta cereyan etmişti.

Saat neredeyse on bire geliyordu ve Winston'ın çalıştığı Kayıtlar Departmanı'nda İki Dakikalık Nefret hazırlığı için hücreyi andıran

⁴ İşçi sınıfı üyesi bir kişi (proleterya) için kullanılan aşağılayıcı bir kelime. (Ç.N.)

kabinlerden sandalyeleri dışarı sürüklüyorlar ve tele ekranın karşısındaki büyük salonun ortasında topluyorlardı. Winston sima olarak tanıyıp hiç konuşmadığı iki insan beklenmedik bir şekilde odaya girdiğinde orta sıralardan birinde yerini almak üzereydi. Bunlardan biri sık sık koridorlarda yanından geçip gittiği bir kızdı. Kızın adını bilmiyordu ama Kurgu Departmanı'nda çalıştığını biliyordu. Zannınca –onu kimi zaman yağlı ellerle ve bir İngiliz anahtarı taşıırken gördüğünden- roman yazma makinelerinden birinde mekanik bir işi vardı. Kız gözü pek görünüyordu, yirmi yedi yaşlarındaydı; gür saçlı, suratı çilli, çevik atletik hareketleri olan biriydi. Cinsellik Karşıtı Gençler Birliği'nin simgesi olan dar, kıvılcık bir kuşak kalçalarının biçimliliğini ortaya çıkartacak kadar sıkı bir şekilde işçi tulumunun bel kısmı etrafına pek çok kereler dolanmıştı. Winston ilk gördüğü andan itibaren ondan hoşlanmadı. Sebebini biliyordu. Bu; hokey sahalarının, soğuk banyoların, toplu kır gezintilerinin ve kızın taşımayı becerdiği umumi steril zihnin havasından mütevellitti. Winston hemen hemen hiçbir kadından hoşlanmıyordu, bilhassa genç ve alımlı olanlardan. Partinin en mutaassıp yandaşları, slogan ezberleyicileri, amatör köstebekler ve doktrinden sapanın kokusunun izini sürenler her zaman kadınlar idi. Lakin özellikle bu kız onda çoğundan daha tehlikeli olma izlenimi uyandırıyor. Bir keresinde koridordan geçerlerken keskin, yan yan bir bakış atmıştı; bu adeta Winston'a derinden nüfuz etmiş, bir an için içini kara bir dehşetle doldurmuştu. Kızın Düşünce Polisi ajanı olması ihtimali düşüncesi bile kafasından geçmişti. Bunun doğru olması uzak bir ihtimaldi. Yine de kız ne zaman yakınlarında bir yerde olsa, Winston içinde düşmanlıkla karışık korku barındıran tuhaf bir rahatsızlık hissi duymayı sürdürüyordu.

Diğer kişi O'Brien adında bir adam olup İç Parti'nin bir üyesiydi ve kendisinin son derece önemli ve Winston'un, doğasına dair salt müphem bir fikri olacak kadar tecrit içinde bir görevi vardı. Sandalyenin etrafındaki bir grup insan arasında, yaklaşan İç Parti üyesinin kara işçi tulumunu görür görmez anında bir "şışş!" sesi yayıldı. O'Brien kalın boyunlu ve kaba saba, gülünç, zalim bir surata sahip kallavi, çam yarması gibi bir adamdı. Ürkütücü görünümüne

rağmen muayyen bir çekici edası vardı. Tuhaf bir biçimde kendini sevdiren gözlüğünü burnunun üzerine yeniden yerleştirme numarası vardı onun -bu, tarifi imkânsız bir cihetle garip bir biçimde medeniydi. Bu, bir on sekizinci yüzyıl asilzâdesinin enfiye kutusunu ikram etmesini anımsatabilecek -şayet herhangi bir kimse hâlâ bu tabirlerle düşünürse- bir jest idi. Winston, O'Brien'ı neredeyse on iki yıl içerisinde belki de on iki defa görmüştü. Adama karşı derinden bir çekim hissetmişti; bu salt, O'Brien'ın görgülü tavrı ile ödül dövüşçüsü kabilinden fiziği arasındaki tezatlığın onda merak uyandırmasından kaynaklanmıyordu. Bunun sebebi daha ziyade O'Brien'ın politik ortodoksisinin⁵ nâmükemmel olduğuna dair gizlice beslediği bir inançtı (belki de bu bir inanç bile değil yalnızca bir ümitti). Yüzünde bir şey karşı konulmaz bir şekilde buna delalet ediyordu. Ve yine, yüzünde yazılı olan; ortodoks dışılık haleti bile değil, düpedüz zekâ idi. Her halükârda şayet bir şekilde tele ekranı aldatabilir ve onu yalnız yakalayabilirsen konuşabileceğin bir kişi görünümüne sahipti. Winston bu tahmini doğrulamak için asla en ufak bir gayret sarf etmedi: gerçekte, bunu yapmanın bir yolu yoktu. O anda O'Brien kol saatine göz attı, neredeyse on bir olduğunu gördü ve gayet bariz olarak İki Dakikalık Nefret sona erene dek Kayıtlar Departmanı'nda kalmaya karar verdi. Winston ile aynı sıradaki birkaç sandalye uzaklıkta bir yere oturdu. Winston'ın yanındaki kabinde çalışan ufak tefek, saman sarısı saçlı bir kadın oturuyordu aralarında. Kara saçlı kız ise hemen arkalarında oturuyordu.

Bir sonraki an odanın sonundaki büyük tele ekrandan yağsız çalışan, canavar kabilinden bir makine misali; dehşete düşüren, zımpara gibi insanın içini bir hoş eden bir konuşma tufanı koptu. Bu, dişleri kamaştırır ve ense tüylerini diken diken eden bir gürlüydü. Nefret başlamıştı.

⁵ Anlamı dogmaya ve kilise öğretilerine uygun olmaktır, aynı zamanda Hristiyan mezheplerinden birinin adıdır. Kelime anlamı "geçerli, sağlam, kabul gören öğreti" olan ortodoksi, Yunanca "orthos" doğru/hak; "doxa" düşünce/ inanç kelimelerinin birleşiminden oluşur ve "doğru düşünce" anlamına gelir. Kitapta ortodoksi; dogmalara bağlı, katı kuralcı, dogmatik (kimse, görüş), kabul edilen görüşü veya inancı benimsemek, bağnazlık anlamında kullanılır. (Ç.N)

Her zamanki gibi, Emmanuel Goldstein'in yüzü, Halk Düşmanı, ekranda bir an görünüp kayboldu. İzleyiciler arasında orada burada ıslıklı yuhalamalar oldu. Ufak tefek, saman saçlı kadın korku ve tiksinti karışımı bir ciyaklamadır tutturdurdu. Goldstein bir zamanlar, çok uzun zaman önce (ne kadar uzun bir zaman evvel olduğunu kimse tam olarak hatırlamıyordu) Parti'nin yönetici şahsiyetlerinden biri olan –neredeysse Büyük Birader seviyesinde- ve sonra karşı devrimci faaliyetlerde bulunan, ölüme mahkûm edilmiş ve esrarengiz bir şekilde kaçıp sırta kadem basmış bir dönek ve kötü yola sapmış bir kimse idi. İki Dakikalık Nefret programları günden güne değişiyordu, lakin Goldstein'in baş şahsiyet olmadığı hiç görülmemişti. O, ilk haindi, Parti'nin saflığına evvela o leke sürmüştü. Parti'ye karşı işlenen müteakip suçlar, bütün hıyanetler, sabotaj eylemleri, sapkınlıklar, yoldan çıkmalar; doğrudan onun öğretilerinden türeyordu. Bir yerlerde hâlâ hayattaydı ve komplolarını kuruyordu: kim bilir belki de deniz ötesinde bir yerlerde, ecnebi finansörlerinin koruması altında, belki de hatta –zaman zaman rivayet edildiği üzere- Okyanusya'nın kendi içinde bir saklanma diyarında. Winston'ın diyaframı sıkıştı. Goldstein'in çehresine ızdırıp dolu duyguların bir harmanı olmaksızın katiyen bakamazdı. Bu; kabarık, kıvrırcık ak saçın hale gibi çevrelediği ve küçük keçi sakallı cılız bir Yahudi suratıydı – zeki bir yüz amma ve lakin her nasılsa, ucuna yakın bir yerde gözlüğün tünediği uzun ince burnunda bir nevi bunak bir budalalıkla yaradılıştan adı. Bu bir koyunun yüzünü andırıyordu ve ses de koyunvari bir nitelikteydi. Goldstein Parti'nin doktrinlerine her zamanki ağulu diliyle saldırıyordu –bu öylesine abartılmış ve sapıkça bir saldırıydı ki bir çocuk bile ciğerini okurdu; gel gör ki kişiyi diğer insanların, kendisinden daha az akliselim olanların aldanabileceğine dair dehşet verici bir hisse kaptırmaya kâfi olacak denli akla yatkındı. O, Büyük Birader'i taciz ediyordu, Parti'nin diktatörlüğüne karşı cephe almıştı, Avrasya ile acil barış neticesi talep ediyordu; ifade özgürlüğünü, basın özgürlüğünü, toplantı özgürlüğünü, düşünce özgürlüğünü savunuyor; histerik bir şekilde devrime ihanet edildiğini haykırıyordu –ve tüm bunlar Parti'nin hatiplerinin alışlageldik tarzının bir çeşit parodisi olan

seri, çok heceli nutuk halinde idi, hatta ve hatta Yeni Konuşma Dili kelimelerini içeriyordu: aslına bakılırsa herhangi bir Parti üyesinin normalde gerçek hayatta kullanacaklarından daha fazla Yeni Konuşma Dili kelimesi. Ve kişinin Goldstein'in makul gelen zırvalarının örttüğü gerçekten şüphe etmemesi için, tele ekranda Goldstein'in kafasının arkasında mütemadiyen Avrasya ordusunun sonsuz taburları uygun adım ilerliyordu –ifadesiz Asyalı yüzleriyle demir çehreli adamlar saflar halinde ekranda beliriyor ve yitip gidiyor, yerlerini tıpatıp aynı olan diğerlerine bırakıyorlardı. Asker botlarının yeknesak, ritmik, rap rap yürüyüşü Goldstein'in meleyen sesinin arka fonunu teşkil ediyordu.

Nefret başlıyalı daha otuz saniye olmamıştı ki, salondaki insanların yarısından ansızın kontrol edilemeyen öfke nidaları koptu. Ekrandaki, halinden memnun koyun gibi yüz ve arkasındaki Avrasya ordusunun dehşet verici gücü dayanılacak gibi değildi; üstelik, Goldstein'in sureti yahut düşüncesi bile kendiliğinden korku ve öfke husule getiriyordu.

O, Avrasya yahut Doğuasya'dan daha ömürlük bir nefret objesiydi zira Okyanusya bu Güçlerden biriyle savaş halinde olduğunda umumiyetle diğeriyle barış halinde oluyordu. Lakin garip olan şu ki her ne kadar Goldstein'dan herkes nefret edip onu hakir görse de her Allah'ın günü ve günde bin kere parti programlarında, tele ekranda, gazetelerde, kitaplarda teorileri çürütülüp ayaklar altına alınıp alay edilip; onların ne kadar içler acısı bir mezbele olduğu ahalinin gözleri önüne serilse de –tüm bunlara rağmen Goldstein'in tesiri görünen o ki asla azalmıyordu. Her daim onun tarafından baştan çıkarılacak tazecik enayiler bulunuyordu. Gün geçmiyor ki onun talimatı yönünde harekete geçen casusların ve sabotajcılarının foyası Düşünce Polisince ortaya çıkarılmasın. O; devasa, gölgeler ordusunun kumandanı, kendini Devleti devirmeye adanmış fesatçılardan terkip edilmiş bir yeraltı ağıydı. Adı Kardeşlik idi, sözde bunu temsil ediyordu. Bir de Goldstein'in yazarı olduğu ve orada burada el altından neşredilen, tüm sapıklıkların bir hülasesi olan korkunç bir kitabın fısıldanan hikâyeleri vardı ortalıkta. Bu adsız bir kitaptı. İnsanlar ona atıfta bulunur ise -şayet bunu ömürlerinde